

Οικολογική κρίση και Περιεκτική Δημοκρατία

ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΤΟΣ,
Δρ. Περιβαλλοντικών Επιστημών

Σήμερα ακόμα και οι πλέον θερμοί θιασώτες της νεοφιλελεύθερης οικονομίας της αγοράς πολύ δύσκολα μπορούν να υποστηρίξουν τη βαθύτατη πολυδιάστατη κρίση του συστήματος που διαπερνά όλες τις σφαίρες της κοινωνικής ζωής. Μια κρίση καθολική που δεν περιλαμβάνει μόνο τις οικολογικο-πολιτικο-οικονομικές δομές, αλλά και τις αξίες που τις διατήρησαν πρωτίστως την έννοια της «προόδου» η οποία σχεδόν ταυτίστηκε με την έννοια της «ανάπτυξης».

Η οικολογική κρίση που εκδηλώνεται ποικιλοτρόπως, με δεσπόζουσα θέση το φαινόμενο του θερμοκηπίου και τις συνακόλουθες κλιματικές αλλαγές, διαρκώς επιδεινώνεται και μάλιστα σε χρόνους πολύ ταχύτερους από αυτούς που προβλέπονταν πριν μια δεκαετία. Έως το 2050 η άνοδος της στάθμης της θάλασσας θα προσεγγίσει τα 12-15 εκατοστά με ανυπολόγιστες περιβαλλοντικές, αλλά και κοινωνικοοικονομικές καταστροφές σε παράκτιες χώρες.

Πριν από οχτώ χρόνια η Διακυβερνητική Επιτροπή του ΟΗΕ έκανε λόγο για άνοδο της θερμοκρασίας έως 2 βαθμούς Κελσίου, εάν γίνονταν εφικτή η τήρηση των διακρατικών Συμφωνιών για τον περιορισμό των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου, κυρίως του διοξειδίου του άνθρακα. Σήμερα πλήθος επιστημόνων μελών της ίδιας Επιτροπής κάνουν λόγο για άνοδο τουλάχιστον 3 βαθμών που μεταφράζεται με κίνδυνο λιμοκτονίας, εξαιτίας της μείωσης των δημητριακών, 400 εκατομμυρίων περίπου ανθρώπων.

Με απλοϊκό έως ύποπτο τρόπο η ρεφορμιστική Αριστερά και οι καρικατούρες σχημάτων Πράσινων της Ευρώπης και της Βόρειας Αμερικής αποδίδουν την οριακή οικολογική κατάσταση του πλανήτη στο επικρατούν σύστημα αξιών και στην τεχνολογία, αγνοώντας(;) ότι βασική αιτία είναι η οικονομία της αγοράς, δηλαδή η οικονομική ανάπτυξη, η οποία οδήγησε στην υπερσυγκέντρωση, στις αξίες που επέβαλλε, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τη θεώρηση της Φύσης ως εργαλείο ανάπτυξης και τις τεχνολογίες που υιοθετήθηκαν με στόχο τη μεγιστοποίηση της ανάπτυξης.

Η δυναμική της οικονομίας της αγοράς και κυρίως η συγκέντρωση πλούτου και εισοδήματος μεταξύ χωρών, αλλά και στο εσωτερικό τους, η αστική υπερσυγκέντρωση και η πανομοιότυπη καταναλωτική κουλτούρα είναι οι ουσιαστικοί παράγοντες της οικολογικής κρίσης. Η συνεχής ανάπτυξη των τελευταίων δύο αιώνων, ήταν αντικειμενικά βρόγχος στην ποιότητα της ζωής: την ατμόσφαιρα, τους υδάτινους πόρους και γενικότερα το περιβάλλον.

Στα όρια του ανεκδότου είναι οι προτάσεις Πράσινων κομμάτων υπό την σκέπη των οικονομικών ελίτ για τη σωτηρία του πλανήτη. Λάμπες μακράς

διαρκείας, γερμανικές ανεμογεννήτριες ή καύσιμα αιθανόλης... που θυμίζουν ασπιρινοθεραπεία για τον καρκίνο. Ο πράσινος καπιταλισμός που βαφτίστηκε βιώσιμη ανάπτυξη και ασπάζονται νεοφιλελεύθεροι και σοσιαφιλελεύθεροι, οι πράσινες καρικατούρες τύπου Κον Μπετίτ και Φίσερ και οι κρατικοδίαιτες ΜΚΟ. Μικροβελτιώσεις μπορεί να επέλθουν. Αλλά η επίλυση του προβλήματος εντός της οικονομίας της αγοράς είναι αδύνατη, αφού το σύστημα πρεσβεύει τη μεγιστοποίηση της ανάπτυξης, δηλαδή της παραγωγής και της κατανάλωσης. Μηδενική οικονομία είναι επιστημονική φαντασία, γιατί ουσιαστικά αναιρεί το ίδιο το σύστημα.

Αν δεν υπάρξει αλλαγή του τρόπου ζωής, μια ριζική αποκέντρωση τόσο στην παραγωγή, όσο και στη διανομή-κατανάλωση δεν υπάρχει διέξοδος. Μόνη μας στόχευση μια κοινωνία ισοκατανομής οικονομικής και πολιτικής δύναμης και ριζικής αποκέντρωσης.

Πώς; Μα με πολύ γλαφυρό, πειστικό και εμπειριστατωμένο τρόπο μας αναλύει στο βιβλίο που παρουσιάζουμε, όπως και στα προηγούμενά του ο Τάκης Φωτόπουλος.